

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTĂŢII BRĂSOV
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru străinătate 800 lei
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată în 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Fără o presă naţională cinstită şi democratică, un popor nu va da niciodată măsura însuşirilor lui culturale şi politice. E ca şi cum ar grăi prin gura străinului.

O lămurire a atitudinii Partidului Naţional în luptele politice dela 1922 până azi

— Organizarea sa. — „Pertractările“. — Lupta extremă
contra dictaturei Partidului liberal. — Desvoltarea organi-
zaţiei sale politice. — Aproape de scopul propus. —

Interviewul d-lui Goldiş a pus în discuţiune chestiunea atitudinii partidului naţional român în luptele politice din cei doi ani din urmă. Chestiunea prezintă mult interes şi vom căuta să lămurim o parte a ei, în cadrele acestui articol.

Care a fost atitudinea Partidului naţional român de când au venit liberalii la guvern?

Cu toate că adversarii acestui partid insinuiază că Partidul naţional n'a avut o linie de conduită precisă — nu se poate contesta atitudinea lui fermă în ceea ce priveşte politica generală, atitudine care se poate rezuma: 1. organizarea sa regnicolară, pe baza înfrăţirii elementelor democratice naţionale. 2. Lupta împotriva dictaturei liberale.

Prin organizarea sa pe întreg teritoriul ţării s'a dat posibilitate înfrăţirii politice a elementelor democratice ale Transilvaniei cu cele din vechiul regat — ceea ce constituie un mare pas spre unificarea suflătească, după care pretind că umblă şi adversarii partidului naţional, ba chiar au făcut cal de bătaie din această chestiune pe baza căreia pretindeau afirmarea centralismului exagerat care a dus la dictatură. De-aicea am şi ales aceste două aspecte politice din atitudinea Partidului naţional român pentru a le discuta aici.

Partidul naţional român astăzi, nu mai este o organizaţie provincială — ci o puternică forţă politică răspândită peste întreaga ţară, păstrând acelaşi caracter naţional şi democratic care a prezidat Marea Adunare

dela Alba-Iulia. Opera aceasta a fost făcută cu mult succes — ceea ce face încă un merit conducerii Partidului.

Că nu s'a putut realiza fuziunea cu partidul ţărănesc, nu înseamnă că partidul naţional a slăbit — ci trebuie să constatăm că, cu toată situaţia grea creată prin actul de denunţare a fuziunii, partidul naţional a găsit în opinia publică un sprijin care s'a tradus chiar zilele trecute prin voturile exprimate la Covurlui pentru candidatul său, şi la Dej, prin victoria alesului său.

Poate oare cineva contesta fapte concrete? Oare nu recunosc înşişi adversarii acestui partid popularitatea sa crescândă? Nu oare, după denunţarea fuziunii, s'a putut totuşi continua cu acelaşi succes, organizarea lui în vechiul regat şi nu oare strălucirile şi mult popularele intruniri din centrele ţării au dovedit că forţa politică, ce reprezintă partidul Partidul naţional, e în plină creştere?

Atunci, ce-ar trebui să se facă pentru a intra în voia unora cari se lasă duşi de critica interesată şi pătimaşă a adversarilor partidului?

Au gândit aceia că politica Partidului trebuie să ducă negreşit la o guvernare apropiată, asigurată prin compromisuri ori înţelegeri pripite, ce li se păreau mijloace de ajuns grabnic la scop?

Greşala fundamentală a acestora este în a crede că în ţara noastră se pot schimba moravuri şi procedee politice de pe-o zi pe alta. Ori, nu este aşa. Un partid care vrea să facă

intr'adevăr o schimbare în aceste moravuri şi procedee — nu se poate lăsa dus de iluzii sau de sfaturi necontrolate cu realitatea nemiloasă.

Uşor de spus: faceţi fuziunea cu cutare partid sau cu cutare... că veniţi imediat la guvern.

Mai întâiu nu de dragul unei guvernări poţi sacrifica interesele generale şi ale partidului şi apoi nu prin fuziuni — cari a doua zi se văd cât de şubrede ar fi fost — se poate ajunge la o guvernare cu autoritate, spre folosul ţării.

Şi trebuie să priceapă fie-care de ce Partidul Naţional n'a ocolit *pertractările* dar a evitat de-a cădea în geşala celor cari se hotăresc repede. Când a fost bună credinţă şi s'a asigurat o conlucrare sinceră — fuziunea s'a făcut. Scopul principal al acţiunii sale a fost gruparea forţelor democratice într'un singur partid. Pentru acest lucru mare nu se putea nimeni aştepta la rezultate imediate date fiind moravurile politice dela Bucureşti. Nu credem să fie centru politic mai agitat de intrigi şi de acţiuni de culise ca Bucureştii. Şi-apoi partidele democratice au un adversar extrem de utilat, cum este Partidul liberal, ai cărui conducători au priceperea experimentelor de lungă durată care le dau posibilitate de-a ţine încă fragmentată forţa democratică organizată în diferite partide.

Partidul Naţional, curăbdare şi tenacitate — ceea ce li se pare unora nehotărâre — a mers pe drumul său ascendent şi as-

tazi, dacă încă nu s'au realizat fuziunile dorite, stă totuşi înaintea tuturor, ca prima forţă politică organizată, faţă'n faţă cu cel mai bine utilat partid politic, cu liberalii.

Este aceasta oare atât de neînsemnat ca să se acuze conducerea Partidului Naţional de lipsă de pricepere şi energie?

Dimpotrivă. În judecata obiectivă a înşişi conducătorilor partidului liberal — apare succesul crescând al Partidului Naţional român şi de aceea şi atacurile ce îndreaptă asupra-i sânt mai violente. De ce să ni lăsăm influinţaţi de cântecul inspirat de liberali că, vezi Doamne, încă nu s'au putut grupa forţele democratice într'un singur partid şi de ce să considerăm *sfaturile*, ce nu lipsesc, de-a face ori-ce sacrificiu pentru a ne uni într'un partid — când liberalii nu aşteaptă decât alcătuirea unei grupări (fie şi mari) frământată de curente diverse ca să opereze şi mai bine pentru dezagregarea forţelor democratice naţionale.

Partidul Naţional român nu s'a lăsat influenţat nici de acuzaţii, nici de tânguiri, nici de sfaturi şi nici de entuziasm primejdios. El se încheagă zi de zi, temeinic, armonie şi perfect solidar în raporturile sale interioare şi a ajuns astăzi ca prima forţă politică democratică organizată pentru a governa ţara, la pragul primei sale guvernări.

Dacă ar fi vrut să obţină guvernul pe alte căi — îl avea.

Înainte de a încheia această documentare vrem să mai precizăm de ce Partidul Naţional a dus cu atâta înverşunare lupta contra liberalilor.

Partidul liberal îşi perduse popularitatea. Venit la guvern a instituit dictatura. Din acel moment, Partidul Naţional român s'a declarat adversar hotăr-

rât al dictaturei liberale. Nici odată, însă, n'a urmărit distrugerea însăşi organizaţiei Partidului liberal — aşa cum cred unii că pot face — ci numai silirea acestui partid de-a intra în legalitate. Şi, o vor mărturisii ori nu liberalii, guvernul de azi este *ultimul* de dictatură în ţara aceasta.

Cui se datoreşte lucrul? Nu oare luptei hotărâte extremiste, dusă de Partidul Naţional român pentru reîntrarea în Constituţie, în legalitate? Nu oare acest partid a pregătit opinia publică pentru lupta cea mare a refacerii drepturilor constituţionale? Nu acest partid, în unire cu partidul ţărănesc, a dus lupta memorabilă contra Constituţiei liberale care, în cele din urmă, va trebui modificată, cu vrerea sau nu a partidului liberal?

Sânt situaţii la care nu poţi ajunge prin grăbirea actelor politice hotărâtoare ci prin întârzierea lor.

Astăzi ni aflăm în pragul unui nou regim. Partidul Naţional cere răspunderea situaţiei şi o poate face graţie forţei politice ce reprezintă ca partid democratic naţional, de masse.

Atunci, unde este greşala conducerii acestui partid?

Să nu lăsăm pe nimeni să răţacească în negura intrigilor politice cari se ţes cu atât mai des cu cât forţa Partidului Naţional este astăzi în cumpănita rezistenţă faţă de afirmarea unui oportunism politic dăunător ideilor democratice, de libertate cetăţenească şi de justiţie.

V. St. I.

Ţăranii din Dej puşi în libertate. Ziarul „Clujul“, ne aduce ştiri, că în urma păşirii energice a d-lui Valda-Voevod la autorităţile superioare din Cluj au fost puşi în libertate cei zece ţărani, cari au fost arestaţi la Dej după alegerea de deputat a d-lui Dr. Aurel Dobrescu.

PENSIONARI

Ziarele geloase de apărarea unor drepturi convenite unor „bunzi al statului și-au unit glasul lor la glasul durerii acestora, a-juși cerșetori. În Parlament s-au ridicat voci cerând dreptate. Insași d-l ministru de finanțe intrerupând pe d-l M. Popovici, care zugrăvea starea mizeră în care este lăsată clasa pensionarilor, anunță că legea pensionarilor — cea nouă — este apro-pa gata.

Nu știm cum va fi rezolvat cvantumul ce se va acorda și nici nu știm economia legii. Tot ce știm e că domnul ministru de finanțe i s'au prezentat diferite memori. Reținem însă o singură propunere ce s'a făcut, ca baza pensionilor să fie socotită pe temeiul salariilor din 1915-1916 în valuta aur. Motivele aduse sunt numeroase și toți cei ce s'au ocupat cu partea economico-financiară au precizat o ca s'argura care ar pune capăt sbuciumărilor de azi când puterea de cumpărare a teului hârtie este nestabilă și în scădere și ca urmare scumpetea în sporire fiind pasul puterii de cumpărare în streinătate în valută forte. Ori care ar fi măsurile de restricțiune ce ar lua orice guvern, dacă nu se admite o bază fixă, criza ce bântue pe salariați și pensionari cari să razimă numai pe acest venit nu va înceta. Proba o avem în Austria, care a ajuns la aceasta concluzie, și ca urmare întocmirea tuturor resurselor financiare pe aceste baze și deci și bugetul statului.

Orice altă încercare este iluzorie și nu va produce efect de cât momentan când spiritele se calmează puțin pentru ca a doua zi să se vadă dezilazonați, când mergând în târg constatând că ridicarea prețurilor întrece cu mult procentul la sută ce guvernul s'a milostivit a le da. Și atunci jălania și tot convoial de cereri încep, în paguba serviciilor cari sufer, silind pe unii din funcționari să recurgă la mijloace nepermise, ridicând protestări publice și ele îndreptate ca și nevoile lor, pe când alții își poartă crucea lhnii și despoiați de dragul unei constituție și concepții a cuvântului ciuste, datoric, credință, ideal.

Admițând baza leu aur legea generală de pensii n-ar avea de suferit multe modificări, doar numai pentru punerea în concordare a pensionarilor — adică funcționari deveniți pensionari din serviciile provizorii ce s-au alipit patriei mame.

Aceasta ar fi o chestiune de unificare. În afară de acestea ar mai fi câteva chestiuni pentru acordarea drepturilor în raport fie cu etatea fie cu venihimea în serviciu.

Și pentru a pune în evidență numai câteva exemple ne trebuie. Cne a citit „Monitorul Oficial” — va fi citit și tabloul de pensii în care va fi găsit cu mirare pensionari cu 14, 30-45 etc. lei pensie de bază. Și orfanii sau vădave cu jumătate din aceste sume. Cauza e simplă. Legea prevede un cvantumul la sută pentru 15 ani servii și apoi câte un adaus pentru fiecare an servit până a 35 ani de serviciu, când pensia este egală cu salariu. Că cu salarii mici primite în timp normal înalte de 1917 — când leul era aur — după lege atât și se cuvenea atunci. Ori azi leul hârtie reprezentând 25 bani aur, ar rezulta că să se acorde de peste 40 ori valoarea actuală și atunci pensia ar fi respectiv de 560-1200-1800 lei etc. în moneda actuală. Intrebarea este: cu tot aporul de scumpete a ajuns măcar cât de cât aceste cifre? Răspunsul îl dau toți cei ce primesc aceste pensii mici, dar ch ar cei favorizați de soarta, cum îi cred cei dintâi pe cei ce primesc pensie chiar de 1662 lei

un colonel cu 40 ani de serviciu și care a luptat pentru întregirea Neamului. Și pentru că veni vorba de optine, care are o lege speciala pentru cei ce au luat parte la luptele pentru întregirea Neamului, se cade să arătăm — pentru ca cei în drept să mediteze la îndreptare — marea nedreptate săvârșită nu de comisiunea de pensii, cari s'a crezut îndreptățiți să calce legea, dar de justiția țării însăși.

Pentru documentare este nevoie să se știe că legea din 1920 face două clase de invalizi de război: unii cari au fost puși în retragere până la data trecerii armatei pe picior de pace 1 Aprilie 1921, cărora li s'a acordat drept pensiiune solda gradului, cu drepturile ei, ce avea când au fost puși în retragere; iar alții după trecerea armatei pe picior de pace până la 1 Aprilie 1923, când ori ce constatare pentru infirmități incurabile din război a încetat.

Ei bine, un fapt s'a produs la 1 Aprilie 1921, data trecerii armatei pe picior de pace: sau mării soldate de bază.

Atunci o întreagă campanie s'a stârnit în sufletele celor de la finanțe și guvernul Averescu, de atunci aduce modificări legii din 1920 stabilind că pentru vechime de serviciu, ori care ar fi solda ce primește ofițerul și în raport cu anii de serviciu, nu va putea primi o pensie mai mare ca solda din înainte de trecerea armatei pe picior de pace, având grija însă să acorde câteva avantaje medicilor și marile avant giu sieși și câtorva generali cari ocupau funcții cu salarii mai mari ca soldate ce primise să poată regula drepturile la pensie pe aceste baze noi. Comisiunea de pensii a găsit în toate acestea un atou pentru a lovi și în invalizii de război, ofițeri, acordându-le pensie solda din înainte de 1 Aprilie 1921, nu solda din momentul punerii în retragere.

Atunci să iașelege, o parte din ofițeri aflați în această categorie, intemeiați pe lege cer Curții de Apel drepturile convenite. Această înaltă instanță acordă solda fără drepturile ce mai decurg din ea, socotind regulamentul legii anticonstituțional. Ministerul de Finanțe în urma rămănerii definitive a deciziei Curții de apel — pronunțându-se și curtea de Casație în conformitate — începe acordarea acestei nou cvantumul. N'a trecut mult și i. Curte de Casație prin deciziunea Nr. 1163 din 24 Oct. 1923 admite deciziunea Curții de Apel Craiova printr-o recunoaștere a unui invalid pe lângă solda și drepturile gradului ce decurg din ea, adică cea ce se ceruse și respinsese până aci. Târzie recunoaștere a dreptății — rămânând toți cei anterior jefuiți de drepturile lor. Dar vai, în Octombrie 1924 aceleași instanțe superioare ale justiției recunosc unui Căpitan invalid din război, aflat în aceleași condițiuni ca și cei precedenți o pensie de 3200 lei (solda 1000 lei, indemnitatea de activitate pe care n'o adm.sese înainte de cazul Locot, sporul de 1/2, de campanie și un plus indemnitatea de scumpete) adică tot ce primise ofițerul ca salariu în momentul punerii sale în retragere.

Și atunci avem Colonel (luat ca exemplu) pus în retragere înainte de 1 Aprilie 1921, pus la pensie, ca invalid de război cu 1662 lei, Colonel, în aceleași condiții după această dată cu 2160 lei, Locotenent cu 1560 lei mult ca un maior și Locot. Colonel — și Căpitan cu 3200 lei mai mult ca un Colonel care nu numai că e invalid dar și servise între 35-40 ani armatei.

Aceasta să fie dreptatea ser-

vită de instanțele cele mai înalte? Comisiunea pensiunilor și mai ales ministerul de Finanțe, n'are nimic de zis? Și acum comparând ca pensia ce s'ar acorda ca baza de leu aur — așa cum s'au făcut reținerile antibelice cu cei ce au fost regulați la pensie după cum am arătat la început, pensie care n'ajunge nici pentru o pâine, să vede că acești mari favorizați: un colonel și invalid tot primește mai puțin de cât 45 lei aur, pe când după legea soldelor și pensiilor generale i sar fi cuveit în cel mai rău caz 960 lei aur. Numai primind fiecare funcționar și pensionar echivalentul salariilor antibelice, socotite în aur, numai atunci va fi dreptate socială și numai atunci mizeria dacă nu va înceta în toate cazurile, acestea însă totuși vor fi reduse la un procent nesemnificativ.

Comparând valoarea unui ou cu prețul unei găini, al prețului grâului de acum cu acela din înainte de război, ca și al diferitelor munci și producții se va ajunge la concluzia că toate se mențin la valoarea aur indicată. Și dacă este așa nu trebuie stabilită balanța în toate domeniile și deci valoarea leu aur? E singura soluție sănătoasă la care a ajuns până și Ungaria, fără a mai vorbi de alte țări occidentale.

Dnii parlamentari au datoriat morală de a lua în mână această chestiune și a pune concordanță în toate și a face să nu mai fie diferențe ca cele semnalate.

Colonel în retragere,
I. Ashimescu.

Inaugurarea Cercului militar „Principele Carol”

Primum următorul articol pe care-l publicăm cu întârziere în locul unei dări de seamă mai detaliate, deoarece invitațiunea ce ni s'a trimis nu ne-a parvenit decât ulterior serbariei.

În ziua de 28 Dec. 1924, la oraș 11 30 a. m. în prezența Alteței Sale Principelui Carol, în prezența autorităților civile, militare și bisericești, a unui public numeros și select, s'a făcut cu un fast deosebit inaugurarea cercului militar, care poartă un nume atât de scump pentru noi Români, numele Principeului Carol, Moștenitorul Tronului.

Acest cerc militar s'a făcut din prisosința sufletelor nobile, dornice de fapte bune.

S'a făcut din contribuția ofițerilor din garnizoana Brașov: în cea mai mare parte, din fondul dat de ministerul de război și din benevola contribuție a primăriei orașului și a câtorva bănci cari au înțeles frumosul scop al are cercul militar în educația societății noastre.

Un merit incontestabil că acest cerc militar a luat ființă în timp așa de scurt este al d-lui colonel Bădescu, care a fost cel în munca uriașă de următor d-ni ofițeri: maior Șănescu, maior Gîrgoriu, căpit. Stănescu și locot. Nicolaescu.

Lucrarea s'a executat de către biroul domeniilor militare ale armatei sub conducerea harnicului și simpaticulului locotenent Nicolaescu.

În acest „Cerc militar” merit a încheia rândurile ofițerilor noștri, merit a întări rândurile societății noastre românești din Brașov, s'a făcut serviciul divin de Sfinții protopoși Dr. Iosif Biaga și Ilie Hociotă și de sfinții sa păr. Vasile Mereș. Răspunsurile au fost date cu multă precizie de coral ofițerilor pus sub conducerea d-lui căpitan Baștea.

Terminându-se partea oficială, A. S. R. Principele Carol, la una din mese a ridicat paharul în sănătatea Maiestății Sale Regale Ferdinand I. Cei prezenți au izbucnit în urale. Muzica a cântat „Trăiască Regele”.

Ravagiile anarhiei administrative

Situația economică din Maramurăș se aseamănă cu cea dela începutul erei constituționale maghiare: anarhie administrativă, uzură liberă și libertinajul speculei prin cointeresarea factorilor politici. La fel va plăti contul situației și azi ca și în trecut bietul țaran lăsat pradă tuturor politelor veroase și tendințelor de îmbogățire repentină.

Numai cât pe lângă paraderia cu naționalismul fătărit, regimul feudal de pe vremuri se știa impune printr'ua cavalerism, care este necunoscut poroșitelor din Fanar, iar pe străluzirea feroce de azi, cu un regim fiscal răzlimat pe exploatarea maselor nu era cunoscut. Timpurile lui Rózi-Sátor erau audate față de constituționalismul lui Tisza Kálmár.

Capitalul greco-evreesc seceră, cum n'a secerat nici când, iar țaranul cu situație mijlocie se duce pe plute, îl macină uzura de 50% la orașe și de 100% la sate. Uzura și parasitismul sunt mijloacele de îmbogățire în era lui Terente. Moșia țaranului încă neîmproprietărite datorăș evreului; e ca și zlogită lui. Produsele țaranului sunt speculate de evrei, cari năpădesc din toate unghiurile lumii la noi, ne jefuesc și apoi ne mai și injură.

Mihály Péter le este Mesia, care țere cu el la o vatră, ba singur importează evrei de cubru cum e Groedel, fraji Mikó etc., ca să-și sporească mai re-

pede milioanele, prețul trădăre, sale. Cooperatiia a fost compromisă și discreditată, introducându-se specula și acolo; băncile populare nu primesc reescompt dela Banca Națională a lui Ber-covici — creditul lesne e o minciună liberală.

Expropriările nu s'au făcut loțul tip s'a redus la un jug. cad. și nici primele categorii nu se pot împroprietări, legea Reformei Agrare s'a eludat, iar pășunile și pădurile comunale nu se pot înființa. Aranzțiile forțate să mențină și en de au se urcă taxele, încât în numele dreptății sociale avem uzura pășunatului susținută și reglementată de autorități. De pe acum se pun în vedere ridicarea taxelor de pășunat cu 50%; firește Statul va permerge cu exemplul. Avizele pentru înființarea pădurilor și pășunilor comunale sunt gata, înființarea pădurilor s'a și făcut în parte, însă Comitetul Agrar nu se pronunță, nu e cine mișca dosarele; curat situația nepuțințosului în fața scâldătoarei oilor. Când se va pronunța Comitetul Agrar, banii vor fi și rari și scumpi și nu vom putea beneficia de favorurile conjuncturii norocoase a prețurilor.

Taxele de export la vite sunt exagerate, vitele de greutate s'au epuizat, iar cele tinere nu suportă nici vama nici transportul. În schimb alimentele se standertizează deja cu 30% mai scuma ca în vară și cu 1 Ianuarie 1925 ridicându-se taxa transportu lor se vor mai scumpi cu alte 30%. Maramureșul la toate p'ă este. Pe deasupra nerrespectarea repausului duminical, nereglementarea cărculemelor, alcoolismul, reducerea lucrărilor de păduri.

Taxa muncii se lăfăsește împreună cu făul și lemnul nostru încât am ajuns în stare desperată. În loc de intervenționism cuminte din partea guvernului, suntem lăseși pradă politicienilor, cari la braț cu uzurarii își fac situația materială, devin elita și aristocrațimea noastră conducătoare spre bacuria patronului Vintilă, Péter, Toni Fisu, Apargău Urdea și Zoltán. Ce minunăție aristocrațime vrednică de era lui Terente! Păcat însă, că se distruge românismul la frontieră.

În loc de Români se împroprietăresc acum evreii. Căzul din Vișeu de sus, e unul cu deposedarea composesorilor români. Sentința 1816/911 a desființat o Curia maghiară cu sentința sa Nr. 44/1911 urb. szán, pentru că nu s'au respectat legile XXXIX și VII din 1908, mai ales art. 4 al ultimei legi și pentru că s'au conscribt imobilele în loc de persoanele privilegiate. În loc să se conscribe nemeșii, s'au decretat nemeșii cei găsiți în vatra nemeșască a comunel. evreii. Comitetul Agrar e de parte de Curia asupritorilor și mai departe și de interesele românești.

Coresp.

D-l comandant de corp de armată, d-l general darcel Oteanu, într'oa cuvântare înmăoasă, și-a exprimat bucuria că s'a realizat Cercul militar la Brașov. A mulțumit tuturor, cari au jefuit timp și bani pentru ridicarea acestui frumos edificiu, a mulțumit Alteței Sale Regale Principeului Carol pentru osteneala ce s'a luat-o de a veni la inaugurarea cercului militar.

A început apoi dansul cu tradiționala noastră Hora, la care a luat parte și Alteța Sa Regală.

Astfel de serbări ne înalță sufletește. Și cu tot dreptul sufletele noastre mai ales în împrejurările de azi au lipsă de cât mai multe manifestări nobile, căci atât se pierd și ce foos de-ar dobândi omul lumea toată și sufletul și l'ar pierde.

Brașov, 5 Ian. 1925.
Eugen V. Sășiu,
profesor.

Banca „CETATEA”
BRAȘOV
caută practicanți de birou. Cererile să se adreseze la Centrala (Palatul Continental)

3 1-3

Lemne de foc

tag, tăiat uscat, duse la domiciliu se pot comanda la

FIRMA: Andrei Kocsis și Fil. Telefon 187.
Francisc Sipos, Tgr. Grâului 9.
Baumann și Comp. Str. Pr. Carol 34.
W Schmidts magazin de fâlnă. Str. Fântâni 17.

1226 3 3

Săcelele în trecutul apropiat, astăzi și în viitor

de Dr. VICTOR JINGA.

— Urmare. —

Reintorși, după război, pe la casele lor, Românii săcelele înțelegându-le ca ceva societăți economice; în unele, s'a grupat capitalul câtorva oameni înăstăriți și aceștia merg bine, în celelalte, cu caracter cooperativ, — cooperative de consum — s'au strâns capitalurile mărunt ale multora și acestea, în lipsa unei bune administrații, parte s'au dizolvat iar altele trăiesc anemic.

Neputința de a forma gospodării individuale înșterite din cauza lipsei pământului cultivabil sau pășunilor, arată oricărui cercetător și îndrumător al vieții economice a acestor sate o singură posibilitate întemeiată pe puternicul principiu cooperativ. Trebuie să alege formele cooperative potrivite necesităților economice ale Săcelelor, cele forme ale cooperăției care pot determina o reînnoșare în viața gospodărească a Românilor săceeni.

Pe foloasele cooperăției de consum nu putem întemeia, nici începe măcar, o regenerare a vieții economice săcelenești. Răspândirea lor în țările agricole e un fenomen specific crizei economice generale și la noi au fost întemeiate ca mijloc de rezistență contra prețurilor enorme ale alimentelor. Cooperativele de consum se mențin și sunt indispensabile acolo unde venitul cooperativilor e întru totul aproape înăstărit, în scopuri consumative și nu productive; ca exemplu ne pot servi centrele mari muncitorești în general și cele englezești în special. În Aștia industrială, unica formă de cooperăție care a luat o însemnată dezvoltare e cooperăția de consum care, ca urmare firească, a creat mari cooperative de producție a articolelor de orice natură necesare muncitorilor. Muncitorimea orășenească e avizată exclusiv la piață; insuficiența locuințelor și lipsa de curți sau grădini împiedică ținerii pentru alimentare a animalelor domestice iar muncă în fabrici și uzini, a barbaților și în mare parte și a femeilor nu lasă timp pentru munca casnică. Altfel stau lucrurile în gospodăriile dela țară.

Marea industrie a înălțat aproape în întregime casa micilor meseriași engiezi cari n'au recurs la vreme — după cum au făcut micii industriași și comercianți germani — la principii cooperăției de credit și apoi la cooperăția de producție. Proletarul, dată condiția lui de salariat și date actuale raporturi între capital și muncă — n'are nevoie să recurga la creditul comercial care pentru el n'are avea decât o întrebătoare în consum și nu în producție. În lumea agricolă sau a micilor industriași, cooperăția de consum se poate menține în condiții bune atunci când aceste centre agricole sau industriale mici ar fi, din cauza insuficienței mijloacelor de comunicație, izolate de centrele mari, industriale și comerciale. În acest ultim caz, concurența comercială fiind mică ar putea da loc la ivirea de speculatori cari ar exploata această situație geografică desavantajoasă. Și atunci, date trebuințele restrânse și abundența alimentelor de producere proprie, țărâna românească n'are recurs la cooperăția de consum.

În centrele industriale, nu s'primărea profitului, cum zice economistul Ch. Gide definind cooperăția, ci micșorarea lui,

aduce mari avantaje aglomeratelor muncitorești, în care solidarismul economic și politic e mai dezvoltat.

Problema cooperăției de consum, în afară de centrele industriale muncitorești, centre proletare, e mult mai puțin însemnată decât ar putea să pară unora; această formă a cooperăției, ocupă în lumea agricolă și a meseriașilor un loc secundar, având întâietate cooperăția de credit, de procurare de utilități și cea de producție. Agricultorii nu au simpatie pentru cooperativele de consum deoarece ei au în vedere interesul producătorului, nu al consumatorului, ei sunt protecționisti; și același lucru se poate zice și despre economii de vite. Așa ne dovedește experiența și situația altor țări, precum și a țării noastre.

Săcelele nu sunt proletari și nu trebuie să se proletarizeze. Trecutul lor, activitatea economică de până acum și de astăzi, le arată drumul pe care să apuce. Și acest drum nu e decât o continuare, în forme noi pentru vremuri noi, a rosturilor economice de până acum. Temperamentul lor viu, spiritul de inițiativă și de prevedere, munca lor dărză, sunt indicii lămurite pentru viitor. Observatorul și îndrumătorul lor trebuie să țină seamă în primul rând de valorificarea acestor însușiri preferabile. Suat piedici, — și le am arătat, — individualismul mai cu seamă, care se adaptează cu greu principiilor cooperative. Dar, cooperăția sau mai bine zis cooperativismul nefiind societăți de binefacere ci asociații populare economice pure, atunci când ele vor aduce însemnate beneficii materiale, individualismul se spălăcește în folosul utilității sentimentului cooperativ.

Predispozițiile sufletesti sunt de isivă în soarta mai cu seamă a organizațiilor colective și pentru a obține un sentiment pronunțat de solidaritate, temele de granit a cooperativeilor, trebuie să se procedeze progresiv, adoptând mai întâi acele forme ale cooperăției cari lasă încă destulă libertate membrilor, procurându-le avantajul fără a le cere sacrificii, apoi prin rezultate practice, devenind evidente pentru m'oritate foloasele cooperativeilor, se poate trece la alte forme cooperative mai complicate. O operă pozitivă economică nu se poate face decât prin cooperative de producție, prin cooperare de capitaluri mici și prin cooperarea muncii. Trebuie să se grupeze capitaluri și constituind un capital social și de manipulare suficient, acesta să se aplice la întemeierea de întreprinderi cooperative. Această grupare de capitaluri la Săcele și acest început de educație cooperativă se poate face prin întemeierea de bănci populare cooperative. În cele șapte sate ale Săcelelor se pot întemeia patru bănci populare cooperative, două în cele două sate împreunate, iar câte una la Târlungeni și Purcăreni. Menirea acestor bănci să fie de a grupa sumele de bani ce se înmulțesc în puțl tezaur muncitorilor săceleeni, împrumutarea cu sume mici, crearea unui fond propriu al băncilor. Din fondurile adunate, cu timpul băncile pot cumpăra dela stăruințelor cultivabile, arându-le sau făcându-le să treacă în mâinile românilor. Aceste organizații economice paralele cu activitatea lor economică vor trebui să urmărească și scopuri naționale, de întărire a elementului românesc în aceste sate. Când o

bancă populară, prin capitalul ei și destoinicia conducătorilor, va ajunge la dezvoltarea potrivită unei noi extinderi a activității, va putea trece la îndreptarea capitalurilor de care dispune spre întemeierea unor industrii, în cari vor fi investite de bancă capitalurile mărunt grupate ale membrilor băncii și în cari vor găsi de lucru cu preferință Românii și Româncele săcelele. Când mijloacele unei bănci ar fi insuficiente pentru a întemeia singură o întreprindere se vor putea uni două sau toate băncile cooperative ale Săcelelor. Toate băncile populare se vor uni într-o Federală care ar înlesni circulația capitalurilor dela bancă la bancă, ar apropia și ar menține în contact aceste bănci ce vor trebui să se ajute reciproc, urmărind toate același țel comun: îmbunătățirea stării economice a muncitorilor săceleeni și legarea lor tronică de acest pământ prin înmulțirea numerică a populației românești a Săcelelor.

E un adevăr elementar în economia politică, că o îmbunătățire fundamentală în soarta masei muncitorești precum și în soarta celorlalte categorii nefiind prioritar, nu pot să-și alcătuiască individual o situație bună economică, trebuie să fie căutată în schimbarea raporturilor de producție în interesarea lor întreprinderi productive, nu numai în modificarea tranzacțiilor comerciale a schimbărilor sau a creditului. Creditul e o categorie economică derivată, nu fundamentală, creditul nu crează, ci, în anumite condiții ajută mult producția, el poate deci, trecând la cazul ce ne interesează și ajute la o prosperitate economică, deși redusă, însă creată și ca instituție de credit să grupeze părțile împrăștiate de capitaluri cari formează forța motrice a întreprinderilor de credit.

Întă de ce rostul băncilor populare la Săcele nu poate fi socotit ca un scop în sine ci mai cu seamă ca un mijloc pentru ajungerea marelui scop al întemeierii de întreprinderi de cooperative românești, mijloc de trai și focar de înăstărire și progres economic a acestor sate. Nu e locul aci de a putea vorbi mai pe larg despre băncile populare săcelenești, ajunge de a fi arătat aci ideea și în mod schematic necesitatea urgentă a întemeierii lor.

Tribunalul de Făgăraș a fost inaugurat în mod solemn în 5 Ianuarie în prezența ministrului Justiției Gh. Măzescu, a ministrului Lăsed la și a numeroși magistrați superiori sosiți din București în această solemnitate. În jur au fost primite prefectul județului, de prim de magistrat, avocați, președintele și de numeroși intelectuali din județ. La ora 10 dim. s'a început secherea printr'un serviciu divin, după care a urmat introducerea în funcțiune a președintelui noului tribunal C. Teodor și a celorlalți magistrați. Terminându-se acest act de ministru Măzescu a rostit o cuvântare mai lungă insistând asupra rostului Justiției și a rolului magistraților în mijlocul poporului. Serbarea solemnă, la care s'au reștit numeroase discursuri, s'a terminat la ora 1/2 p. m., când cei invitați s'au înfruntat la un amănat banchet.

Diși în Găneș, Coroane de aur și tot felul de lucrări dantistice execută bine și ieftin

Atelierul dantistic M. David

1205 5-8 din Crizbav

Distincții. Încă înainte de închiderea cursurilor universitare de Crăciun, d. consul al Franței Meouille din Cluj, s'a prezentat rectorului Universității pentru a-i aduce la cunoștință, că președintele Republicii franceze a binevoit a numi cavaleri al Legiunii de onoare pe d. nil N. Bănescu, D. Călugăreanu și I. Iacobovici, foști rectori ai Universității clujene. Această înaltă distincțiune a reprezentanților Universității din Cluj, a produs o bună impresie în cercurile intelectuale noastre. Se crede că noul ministru al Franței la București va onora cu prezența sa solemnitatea conferirii însemnelor în această solemnitate va avea loc după vacanțele Crăciunului.

Se caută

femeie fără bărbat bine pricepută la toate, plată bună. Să știe românește. A se adresa

STRADA LUNGA 82 BRAȘOV

1221 3-3

De vânzare

Casele din Str. Podu lui Grid Nr. 14, constatătoare din 2 odăi, 1 bucătărie de vară, 1 grajd pentru 4 cai și instalație cu lumină electrică. Informațiuni la proprietar.

1224 3-5

Dela Consiliul orașului Brașov

ad. Nr: 27464 — Cons. oraș. 1924.

Ordonanța XXIX.

despre prețurile maxime și tarifele stabilite în baza legii pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite pe luna Ianuarie 1925.

A. Prețurile maxime.

Până la clarificarea furatării grațiale și făin.

I. Făină.

- 1 Kg. Făină neagră de calitate II-a 22% exracție la moară fără suc și fără s'ura afacerii. . . Lei 9.—
- 1 Kg făină de secară . . . 9.—
- 1 Kg. făină de porumb . . . 675

II. Pâine.

- 1 Kg. Pâine de pâine făină neagră de pâine (grâu și secară) calitatea II-a 22% extracție la brutării. Lei 9.—
- Butarii sunt obligați a fabrica și ține spre vânzare totdeauna pâine neagră cal. II.
- Butarii sunt mai departe obligați a respecta la toate calitățile de făină tipurile stabilite de Primărie și a fabrica toate calitățile de pâine în bune condițiuni, trebuind să corespundă cu tipul respective.
- Butarul care va pune la vânzare, va fabrica sau va intenționa să fabrica o pâine de o calitate oarecare dintr'o făină inferioară făinei tip stabilite de Primărie, pentru acea pâine este pasibil de rigore art. II. din legea pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite.

III. Lapte.

- 1 litru lapte de vacă pe piață . . . Lei 7.50
- 1 litru lapte de bivoliță Lei 9.—

IV. Carne.

- 1 Kg. carne de vită partea anterioară . . . Lei 18.—

- 1 Kg. carne de vită partea posterioară . . . Lei 20.—
- 1 Kg. carne de vițel . . . Lei 30—32
- 1 Kg. carne de oaie . . . Lei 16.—
- 1 Kg. carne de porc . . . Lei 40—42
- 1 Kg. carne de porc sarie . . . Lei 44.—
- 1 Kg. slănină crudă de porc . . . Lei 50.—
- 1 Kg. osănză . . . Lei 52.—
- 1 Kg. untură toptă . . . Lei 70.—

V. Peste.

Prețurile de „en gros” s'au publicat de Taboulul ministerial de Agricultură și Domeniilor (Direcțiunea Generală a Pescăriilor) Nr. 12537/1924 prevăzută cu clausula coștului orașeneșc Nr. 3821/924 referitoare la prețurile de „en-detail”.

VI. Birje și automobile.

Conform tarifului detaliat care se afă la fiecare birjar și automobilist.

VII. Hoteluri.

Conform tarifului detaliat prevăzută cu clausula de aprobare a Consiliului orașeneșc, care se afă la Taboulul Hotel.

VIII. Băi.

Conform tarifului afișat în localul băilor centrale și celelalte băi din localitate.

B. Tariful pentru m'ncărul în restaurante și ospătării.

Cl. I. Cl. II. Cl. III.

- 1. Supă de carne sau legume . . . Lei 4.— 3.— 3.—
- 2. Răsol cu cartofi, sos sau hrean (150 grame carne) . . . Lei 12.— 11.— 10.—
- 3. Papricaș de v'el și gulaș de vacă L. 16.— 14.— 12.—
- 4. Friptură de v'el (pește și spinare) . . . Lei 20.— 18.— 16.—
- Friptură de porc (pulpa) . . . Lei 23.— 22.— 21.—
- 6. Toată de porc cu cartofi . . . Lei 19.— 18.— 17.—
- 7. Legume cu carne de vită (80 gr. carne 2 dl legume) . . . Lei 12.— 11.— 10.—
- 8. Legume cu carne de porc . . . Lei 17.— 16.— 15.—
- 9. Prăjitură de casă fiartă . . . Lei 12.— 10.— 9.—

In prețurile arătate se cuprind toate impozitele.

Prețurile maxime și tarifele de față intră în vigoare 24 ore dela afișarea lor și rămân valabile timp de una lună. Ordonanța se va afișa în toate localitățile de vânzare la dispoziția publicului. — Orice abateri de la prețurile stabilite se vor pedepsi cu amendă penală dela 10.000—30.000 Lei și închisoare dela 15 zile până la o lună. Contra prețurilor stabilite prin Ordonanța de față se poate face apel în termen de 10 zile la Ministerul de Industrie și comerț, prin Consiliul orașului, însă fără drept suspensiv.

Brașov, la 29 Decembrie 1924. 4 1-1 Consiliul orașeneșc.

CINEMA APOLLO

Nu trebuie pasport în PRATERUL VIENNEI

Este oare om care să nu dorească să vadă orașul unde a domnit Iosif Francisc I. și unde și astăzi încă viața e tot așa de frumoasă.

În acest oraș s'a făcut acest film

„PRATER“

acest titlu ne arată totul, viața și secretele acestei curți împărătești. În rolul principal colosalul Antonie Vauerka reprezentând pe împăratul Francisc I.

Praterul e o dramă de o senzație extraordinară. Rulează la CINEMA APOLLO cu începere de 11 Ian. a. c.

Namă în zilele de 8—9 și 10 Ianuarie va mai rula cel mai splendid film

Moștenitorii veseli

superbă comedie în 7 acte — cu vederi din Amsterdam, Paris, Nizza și Pisa. În rolurile principale celebri artiști

PAT & PATACHON.

Grecia modernă

Dela corespondentul nostru —

Un călător din Grecia, cu care am avut întâlnire, ni-a spus despre stările de acolo următoarele:

Năime de patru ani, Venizelos a declarat în parlamentul din Atena, că numai atunci poate organiza Grecia, când i se va da voie să aplice cătiva funcționari experți din străinătate, care, aprobând parlamentul, au adus din străinătate mai mulți funcționari de specialitate, cu ajutorul cărora s'a făcut reformele de lipsă în toate ramurile de administrație ale statului. Astăzi nu numai magistratura, dar întreaga administrație și toate instituțiile de stat funcționează admirabil, precis, conștient și punctual. Toți cetățenii sunt pe deplin mulțumiți cu activitatea funcționarilor și această împrejurare îndeamnă pe toți cetățenii să fie punctuali cu plățile dărilor și cu împlinirea datorințelor lor către stat. Furturile se pedepsesc cu închisoare de 15 ani sau cu moarte. Mituirile au încetat, cinstea și dreptatea domnește pretutindena.

Liniile ferate sunt concesionate și funcționează admirabil în toată privința, iar lipsa de vagoane nu se cunoaște. Transportul e precis, căci cine cere vagoane pentru transport, le primește punctual acolo unde le a cerut, fără întârziere. Se poate zice cu drept cuvânt că Grecia deși nu e încă pe deplin modernizată, dar e aproape de a și ajunge acest scop în timp foarte scurt.

Funcționarii sunt plățiți cinstit și plata li se face în aur, încât ficcare e îndestulit cu soarta sa și își împlinesc datorințele sale punctual.

Când statul grec a avut lipsă de un împrumut mai mare în aur, populațiunea țării l'a semnat îndoi în termen de 24 oare.

Când vre-un opozant acuză vre-un ministru în parlament, acela cere vot de încredere și dacă nu l'capătă, se duce.

Așadar dispăre balcanizarea din Grecia.

Funcționarii streini terminând în patru ani misiunea lor organizatorică, au fost absolvați din funcțiunile lor și escontentați cu beneficii extraordinare în aur.

P. S.

Redeschiderea Universităților

În ajunul redeschiderii Universităților a avut loc la ministerul instrucțiunii publice din București o consiliere a rectorilor celor patru universități din țară și a decanilor tuturor facultăților, în care s'a stabilit o serie de măsuri pentru prevenirea de turburări noi menite să stânjenească mersul normal al învățământului superior.

S'a hotărât între altele că Universitățile, căminurile și cantinele, cari au fost închise din cauza turburărilor — vor fi redeschise în ziua de 12 cor., când se termină vacanța școlară.

Senatele universitare, sesizate de ministerul de interne, vor proceda imediat la pedepsirea studenților cari în recentele turburări s'au făcut vinovați de acte de violență și de insulta profesorilor, după listele date de ministerul de interne.

În cazul când Senatele universitare nu și vor îndeplini această îndatorire, atunci ministerul instrucțiunii publice va aplica el pedeapsa, care va fi eliminarea acelor studenți din universitate.

Rectorii universităților vor avea la dispoziția lor forța armată necesară pentru menținerea ordinii, pe care o vor chema ori când va fi nevoie.

Se va face trirerea studenților la intrarea în universitate. Nu va fi lăsat să intre în universități nici o persoană, care nu va avea carnetul de identitate al universității în care vrea să pătrundă. Această măsură este iustă întrucât, cu ocazia recentelor turburări, s'a constatat că pătrunseseră în universități și s'au datat la turburări persoane străine de universitate.

În caz de noi turburări, universitatea în care se vor produce aceste turburări, va fi închisă pentru tot anul școlar.

Studenții vor pierde astfel un an, întrucât nu se vor ține examene.

I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan a plecat pe timp de 2-3 săptămâni la Viena pentru a-și căuta de sănătate.

Congresul cooperatist

Deziderate exprimate. — Politică în congres.

Timp de 3 zile s'a ținut la București congresul cooperatist, a cărui primă ședință a fost onerată de prezența M. Sale Regelui care a ținut un luminos discurs.

După discursul mai lungi congresul a votat următoarele deziderate.

1. Pentru toate cooperativele și pentru toate genurile de activitate cooperatistă, trebuie să funcționeze trei centrale:

a) a băncilor populare; b) a cooperativei de producție și consum; c) a obștilor sătești; precum și o cooperativă agricolă.

2. Chestiunea creditului cooperatist rămâne a fi examinată atunci când dezvoltarea cooperatistă o va permite.

3. Controlul centralelor să se facă de cenzori desemnați în același mod și proporție ca și consiliile de administrație.

4. Alte ramuri de activitate economică spre care trebuie îndreptată acțiunea federațiilor, vor fi determinate de consiliul superior al cooperativei, potrivit nevoilor și posibilităților.

5. Controlul, fără a esi din cădere centralelor, să fie intensificat.

6. Federațiile trebuie menținute; organizarea lor însă trebuie să asigure o propagandă și un control mai eficace: Va fi câte o federație de județ.

7. Obligațiunea pentru cooperative de a face parte din federație nu se recomandă.

După aceea congresul a votat următoarea moțiune:

Congresul lasă în sarcina consiliului superior al cooperativei ce, în acord cu reprezentanții celor trei centrale cooperatiste, să stabilească mijloacele și organizarea propagandei cooperatiste, înădă vreme de diverse propuneri în scris făcute în congres de referenți și de propunerile orale. Prin lege, se va prevedea ca o cotă din beneficiile întreprinderilor cooperatiste să fie afectată oficiului central de propagandă.

De regretat este prea marele amestec al Statului, reprezentat prin ministrul Chir. Iulescu, în lucrările congresului, care s'a învederat și cu acest prilej și care a făcut pe d-l dep. dr. Aurel Dobrescu, reprezentantul Federației Brașov, să dea cetire unui protest semnat de numeroși delegați ai cooperativei din Ardeal și Bănăt, în care semnatarii își exprimă adâncul lor regret că acest congres este un congres al oficialității și nu al cooperativei adevărate. În același timp ei protestează și contra modului cum au decurs dezbaterile și votarea și declară că se retrag din congres lăsând întreaga răspundere biroului numit iar nu alies.

Locale

Conferințe. Sindicatul național Avram Iancu organizează pentru membrii săi o serie de conferințe, cari se vor ține în fiecare Duminică dela 3½-4½, în amfiteatrul liceului de fete „Principesa Elena”. Prima conferință va av a loc Duminică 11 Ian. 1925.

Prefectura Poliției Brașov, fiind informată că un agent de poliție a săvârșit mai multe nereguli, cari compromit autoritatea,

În urma anchetei făcute a stabilit că acel agent este Borzea Ilarion care a fost revocat din serviciu pe ziua de 5 Ianuarie c. c. pentru faptele săvârșite. Ancheta este în curs la Prefectura poliției secția penală și persoanele cari au ceva de reclamat contra sa să se prezinte la poliție să facă reclamațiune.

Cravate moderne și legături (shawls) de mătase în mare asortiment la FRANZ GROSS, Strada Porții 7.

ULTIME ȘTIRI TELEFONICE

„Conferințele” politice dela Cluj

Cluj, 7 Ianuarie. — În zilele de 2, 3 și 4 Ianuarie s'au ținut aici trei conferințe politice organizate — precum se spune — de către membrii grupuși în jurul revistei „Societatea de mâne”. La cea de-a doua a fost chestia spărării intereselor ardelenesti, la căia toți fruntașii ardeleni fără deosebire de culoare politică, s'a vorbit mult, dar s'a făcut puțină ispravă, d-l O. Goga e premărit partidului averescan, iar d-l Bogdan Dolea pe cel țărănesc. Au mai vorbit și alții, — între cari d-nii O. Ghibu și I. Lupas. N-au participat la ședințe d-nii I. Meniu, Al. Valde-Voevod și dr. V. Brănișce, cari și au exprimat nelcrederea în rezultatul „conferinței”. D-l V. Goldiș, care avea să ia cuvântul, și-a scuzat absența prin — boală.

S'a hotărât totuși ceva: alcătuirea unui memoriu către Rege, în care să se ceară alegeri libere și un guvern parlamentar! Cor.

Cum a fost arestat Radici

Arestarea șefului partidului croat-țărănesc se confirmă în mod oficial. Ziarul „Prager Presse” primește din Zagreb următoarea relație asupra modului cum a fost arestat Radici:

În 5 Ianuarie la ora 10 a. m. s'a prezentat comisarul de poliție Bosco Povlovici în fața edificiului partidului croat-țărănesc, în care se găsește și locuința familiei Radici. Fieca lui Radici, d-na Kosutic, n-a voit la început să deschidă ușa locuinței. Mai târziu însă a deschis-o. Comisarul, însoțit de mai mulți agenți, a pătruns în sufragerie, în care se găsea nepotul lui Radici. Văzând comisarul că pe masă se găseau trei cești cu ceai, a ordonat ca să se caute a treia persoană, care a și fost găsită în persoana lui Radici, ascuns într-o deschizătură îngustă, care ducea în odaia de dormit. Radici s'a predat imediat cu cuvintele: „D-le Bosco ai făcut un frumos cadou de Crăciun lui Fassici”.

După aceste cuvinte Radici a fost condus într-un automobil la poliție.

Criza Mussolinismului

Atacurile din ultimul timp adresate de presă și opoziție în contra lui Mussolini și a partizanilor săi a produs — îndăprirea dictaturii fasciste. Amenințările lui Mussolini, pe care le-a adresat, într-un discurs extrem de violent rostit la Cameră, opoziției precum și măsurile luate în contra preslei opoziționiste au provocat demisiile celor 3 miniștri liberali din guvern și rupțura cu Salandra, care a depus mandatul d-sale de reprezentant al Italiei la Liga Națiunilor.

Deși Regele a numit alți trei miniștri în locul celor dimisionați, situația guvernului Mussolini e considerată de foarte critică.

INFORMAȚIUNI

În circumscripția Reșița-Bocșa va avea loc în zilele de 11 și 12 Ianuarie alegerea de senator în locul devenit vacant prin moartea senatorului Dr. Gălicu. Comitetul Organizației Partidului național român din Caraș-Severin, întrunit sub prezidiul d-lui Dr. Valeriu Brănișce a proclamat candidat la Senat pe cunoscutul fruntaș bănățean, fost șef judecător în Bocșa, d-l Dr. Aurel Oprea. Candidatul partidului nostru este foarte popular în circumscripție și dacă nu se vor fura voturile, alegerea lui Dr. Aurel Oprea este asigurată.

Pentru semlunarul din Blaj s'a repartizat, după cum am spus în „Vitorul”, o sumă de 750.000 lei din creditul destinat pentru construirea de seminarii eparhiale și pentru amenajări la aceste locaouri.

Se caută un conducător și una cală la magazin de coloniale și bodegă. S'a vorbește că rămânește. Ungurește și nemțește. Oferte și în persoană la firma

Frații Orghidan, Brașov 1229 3-3 Str. Porții 14.

Banca „CETATEA” Brașov caută practicanți de birou. Cererile să se adreseze la Centrala (Palatul Continental)

Abonamente la Gazeta Transilvaniei se pot face ori și când încep mai întâi de toate să se înnoie.